

Communicatie

Campus Blairon 200, 2300 Turnhout
stad@turnhout.be, www.turnhout.be

TURNHOUT

Verslag

Datum: 11.01.2024

Locatie: feestzaal Heilig Graf

Heraanleg Apostoliekenstraat

Een heraanleg van de Apostoliekenstraat tussen de Graatakker en Smiskensstraat dringt zich op: het wegdek van de Apostoliekenstraat is in slechte staat en de stoepen voldoen niet aan de toegankelijkheidsnormen. Het wordt dus een heraanleg van gevel tot gevel.

Op 11 januari 2024 organiseerde Stad Turnhout een informatievergadering voor de bewoners van de Apostoliekenstraat waarop de inrichtingsprincipes van deze straat werden toegelicht. De aanwezige bewoners konden hun mening geven over deze principes en suggesties doen over hoe hun straat aangepast kan worden om ze leefbaarder te maken. Het studiebureau houdt rekening met deze feedback voor het ontwerp van de straat.

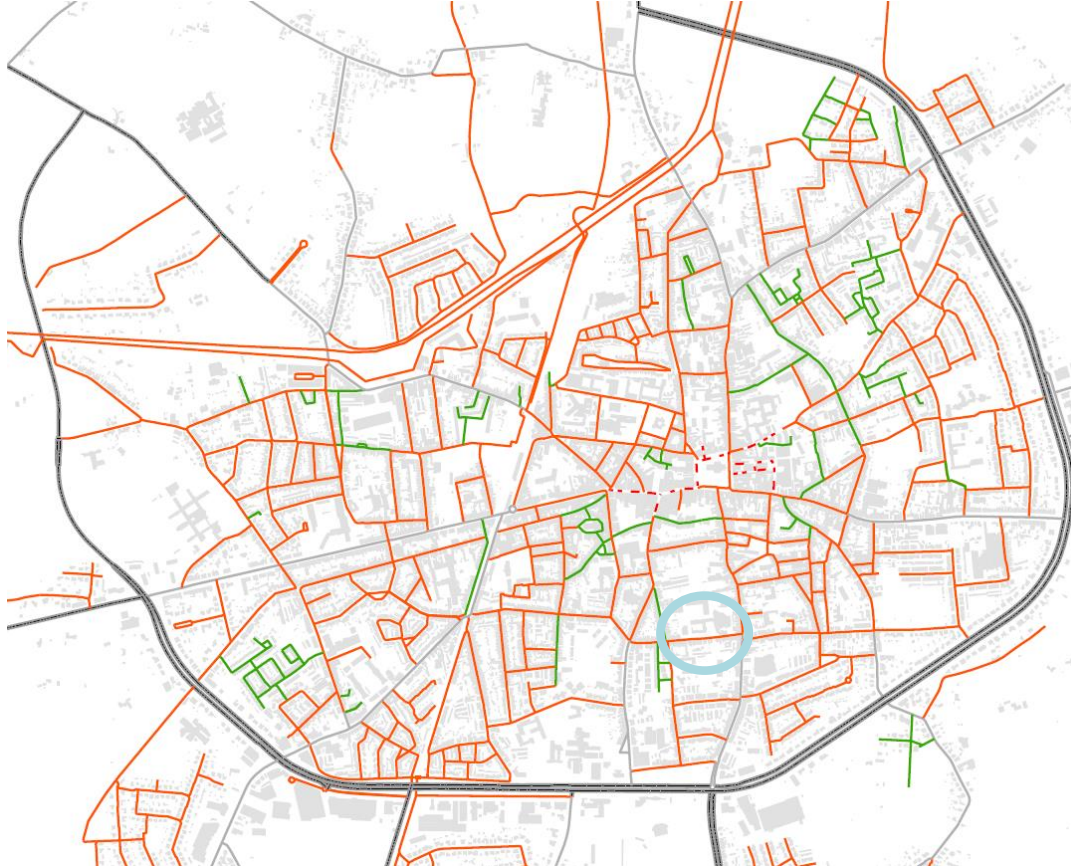
Dit verslag bestaat uit twee delen:

- Pagina's 2 t.e.m. 8: uitleg over de inrichtingsprincipes van de Apostoliekenstraat;
- Pagina's 8 t.e.m. 11: verslag van de vragenronde.

Situering Apostoliekenstraat

Stratenplan van Turnhout met Apostoliekenstraat (tussen Graatakker en Smiskensstraat) omcirkeld:

De Apostoliekenstraat bevindt zich in de kern van Turnhout en is een verbinding tussen straten met belangrijke bestemmingen. Zo is de Graatakker een belangrijke bereikbaarheidsas naar het stadscentrum en liggen er verschillende scholen in de buurt. De gebouwen van het Heilig Graf, inclusief de muur aan de Apostoliekenstraat, hebben erfgoedwaarde, waarmee we rekening moeten houden.

Dit deel van de Apostoliekenstraat is heel smal. Hier geldt enkelrichtingsverkeer voor auto's, fietsers mogen de straat wel in twee richtingen gebruiken. Dit zal zo blijven. Omdat de straat zo smal is, is er weinig ruimte voor parkeren en zelfs kwalitatieve voetpaden.

Het stratenplan op deze afbeelding geeft weer wat de maximum toegelaten snelheid is in de straten van Turnhout:

- Grijs straten: 50 km per uur. Dit zijn bereikbaarheidsassen naar het stadscentrum. Zodra een automobilist één van deze hoofdasen verlaat, moet hij/zij de snelheid aanpassen.
- Oranje straten: 30 km per uur. Dit is de overgrote meerderheid van Turnhout.
- Groene straten: 20 km per uur. Dit zijn de woonerven.

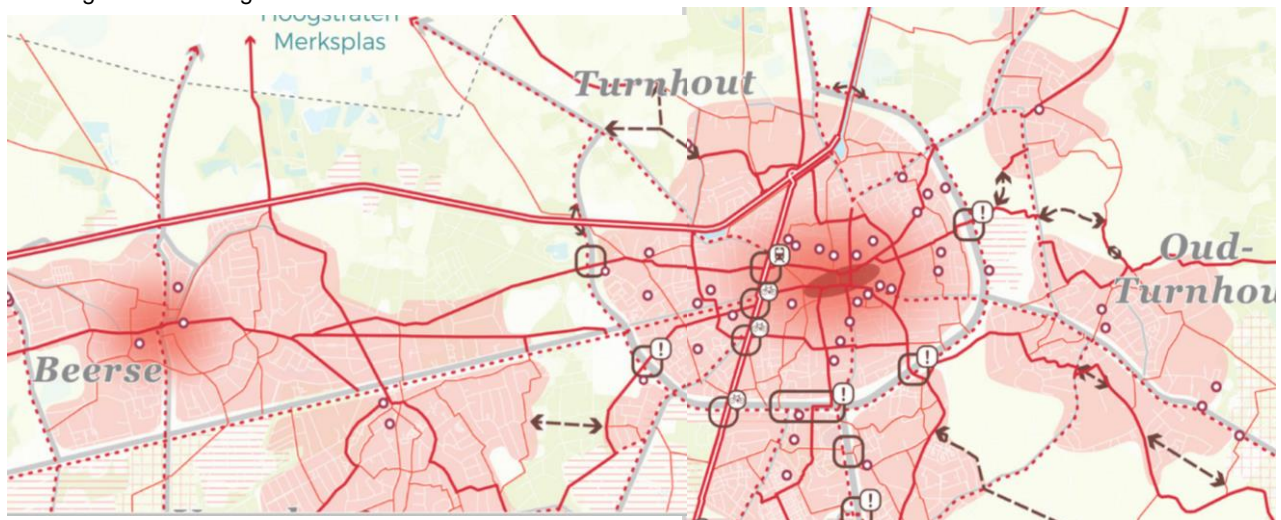

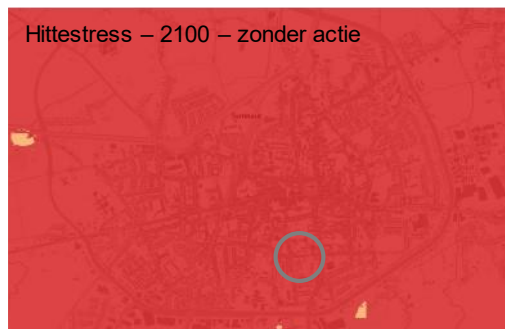
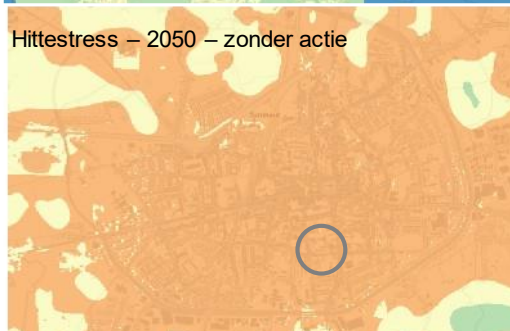
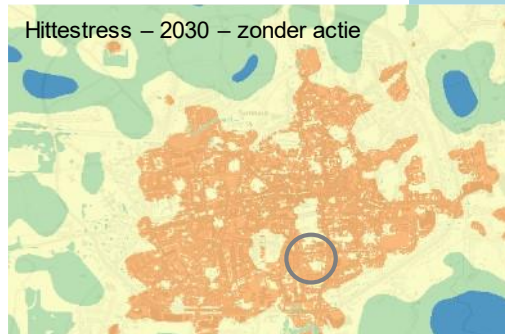

De heraanleg van de Apostoliekenstraat kadert in de ambitie van het mobiliteitsplan van Turnhout en de omliggende gemeentes.

Het doel voor al deze gemeentes is dat het aantal verplaatsingen met de auto met een kwart afneemt, en het aantal verplaatsingen met de fiets en openbaar vervoer verdubbelt. Dit is noodzakelijk om de stad en haar omgeving leefbaar te houden. Dit is dezelfde ambitie als die van de Vervoerregio Kempen.

Deze kaart uit het mobiliteitsplan is geen standaard stratenplan voor auto's, maar geeft de fietsverbindingen weer in Turnhout en tussen de buurgemeentes. Hoe dikker de rode lijnen, hoe belangrijker de fietsverbindingen. Op dit plan zie je dat de Smiskensstraat en de Kwakkelstraat twee belangrijke fietsverbindingen naar het stadscentrum van Turnhout zijn. De Apostoliekenstraat zorgt hier voor een dwarsverbinding en is onderdeel van de zogenaamde 'fietsbinnenring'. Hoewel de Apostoliekenstraat al vele jaren is aangeduid als fietsstraat, heeft ze nu niet de kwaliteit en veiligheid van een goede fietsstraat.

De Apostoliekenstraat wordt ook heraangelegd om de straat en de buurt klimaatbestendiger te maken. Hierboven zie je de hitteplannen van Turnhout. Het klimaat verandert en we zullen steeds meer te maken hebben met lange warme periodes.

Hoe donkerder de kleur op deze plannen, hoe meer de hitte impact heeft op de gezondheid van mensen. Om de gevolgen van hittestress, of oververhitting, op ons menselijk lichaam te beperken, moeten we overal in onze stad maatregelen nemen zoals bijvoorbeeld ontharden en vergroenen. Dit doen we dus uiteraard ook bij de heraanleg van straten.

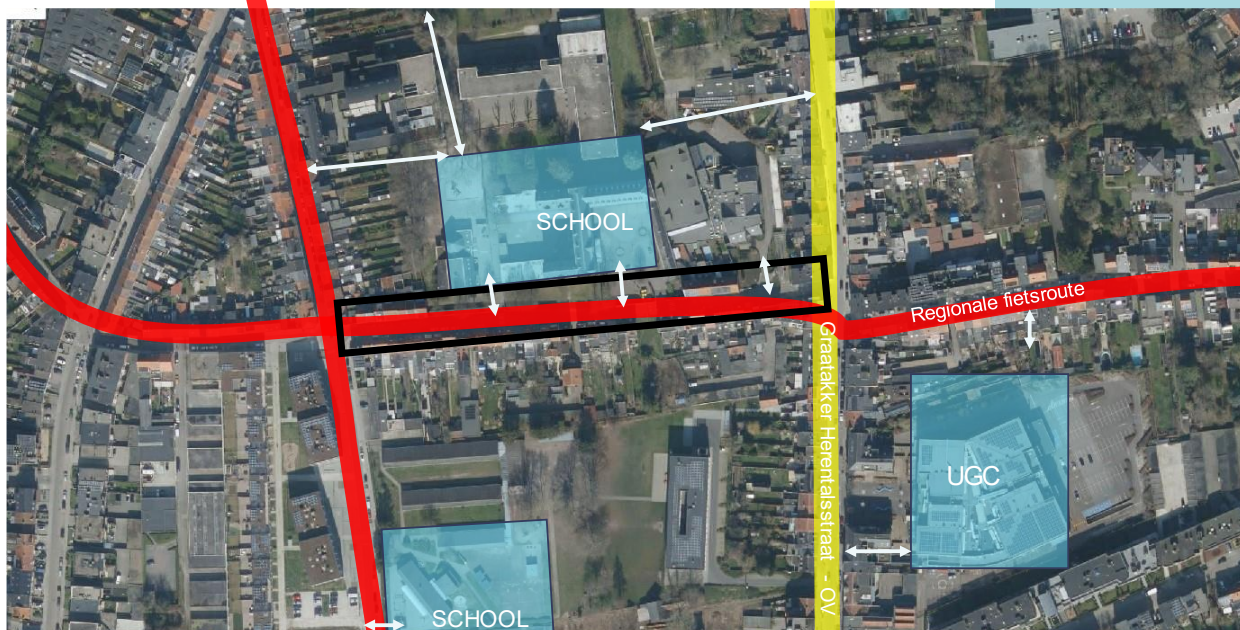
Als we geen actie ondernemen, dan zullen we tegen 2030 (over zes jaar tijd) al de gevolgen van hittestress gewaar worden. Zonder maatregelen is onze stad tegen eind van deze eeuw niet meer leefbaar.

We kunnen dit tegengaan door onze stad bestand te maken tegen hitte. Dat doen we door meer groene plekken te voorzien in de stad. Die zorgen voor koelte en schaduw in hete dagen, maar bufferen ook water in natte tijden. Daarom ondernemen we actie in elke straat die Stad Turnhout heraanlegt. Je kan zelf je tuin zo groen mogelijk maken door te ontharden en water zo veel mogelijk lokaal op te slaan. Stad Turnhout zorgt ervoor dat op het openbaar domein groen komt waar mogelijk en dat water zo goed mogelijk lokaal geïnfiltreerd kan worden.

Apostoliekenstraat - meso

Als we een straat heraanleggen bekijken we ook de omgeving. Zo zien we dat de Apostoliekenstraat aansluit op de Graatakker, een belangrijke as voor het openbaar vervoer, en op de Smiskensstraat, die een belangrijke verbinding is voor fietsers richting de Grote Markt.

In de omgeving liggen ook twee scholen en UGC cinema's, die allemaal voor veel bestemmingsverkeer zorgen. Omdat de Smiskensstraat éénrichtingsverkeer is, moeten auto's wegrijden langs de Apostoliekenstraat richting Graatakker.

Mobiliteitsanalyse Apostoliekenstraat

Het ontwerpteam en het studie bureau dat aangesteld is om de Apostoliekenstraat te ontwerpen, hebben samen een studie gedaan van de huidige situatie in de straat.

Ze deden volgende vaststellingen:

- Fietsers rijden in twee richtingen. Dit is een fietsstraat en dat zal ook zo blijven. De richtlijnen voor fietsinfrastructuur vereisen wel dat fietsstraten een rijloper van 4,5 meter breed hebben, wat hier niet is.
- De voetpaden zijn te smal.
- Dit is een wandelroute voor scholieren.
- Omwille van de scholen is verkeersveiligheid en veilig kunnen oversteken hier heel belangrijk.
- Aansluiting Graatakker: belangrijk aandachtspunt voor fietsers die de Graatakker moeten kruisen.
- Weinig ruimte voor parkeren in de straat. Er zijn een aantal parkeervakjes op de breedste delen van de straat; daar waar eventueel ook vergroening kan.
- Er zijn nu een aantal parkeerplaatsen voor de schoolpoort, op het smalste deel van de straat, daar waar eigenlijk al geen ruimte is voor fietsers om elkaar te kruisen. Deze vier parkeerplaatsen trekken ook foutparkeerders aan.
- Gebrek aan groen en/of regenwaterinfiltratie.
- Eentonig straatbeeld van gevels en muren.
- Lage verblijfskwaliteit omwille van het gesloten karakter.
- Erfgoedwaarde van het gesloten karakter van de straat en van de muur van het Heilig Graf.

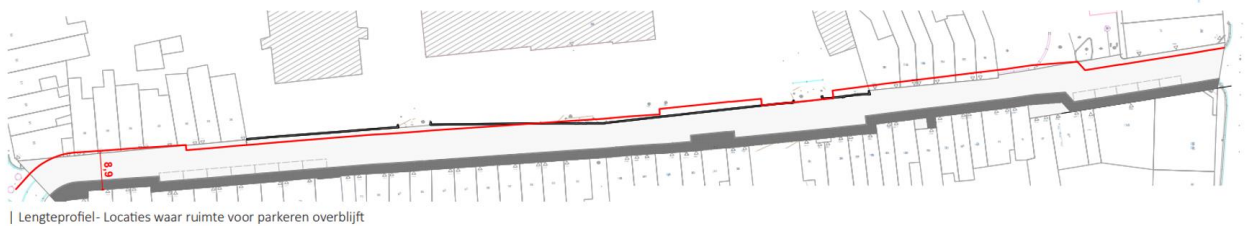
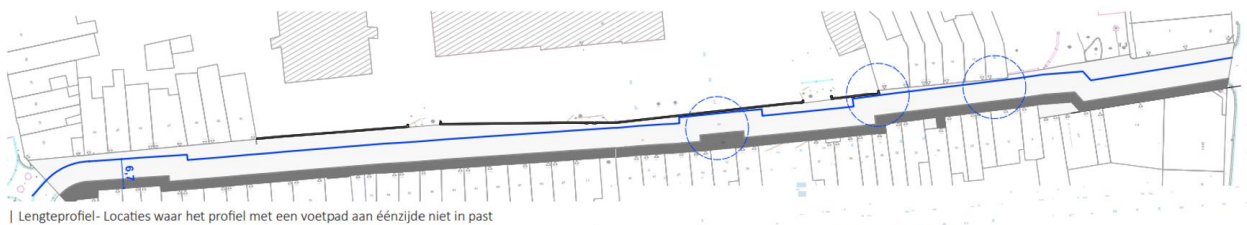

Om een veilige straat te hebben moet voldaan worden aan twee standaardnormen:

- De rijloper moet minstens 4,5 meter breed zijn. Alleen zo kunnen fietsers in twee richtingen zich veilig verplaatsen samen met auto's in één richting.
- Een voetpad moet, voor de veiligheid en comfort van de gebruikers, minstens twee meter breed zijn. In een ideale wereld ligt er een voetpad van twee meter aan beide kanten van de straat.

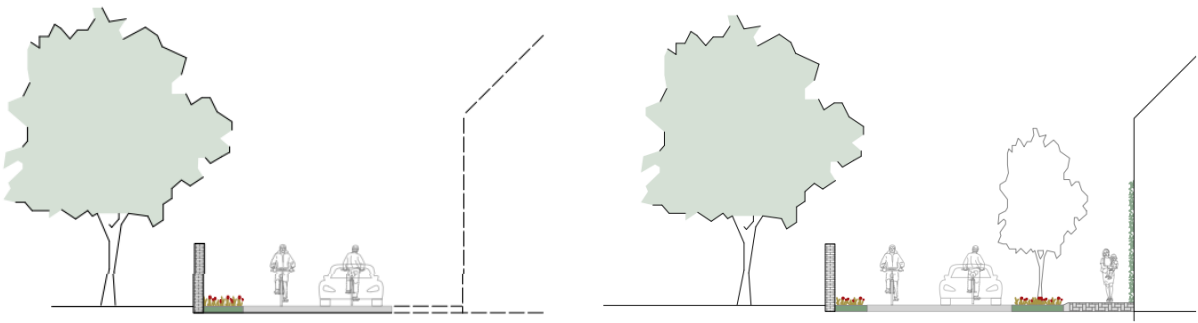
De breedte van de Apostoliekenstraat laat niet toe om twee meter voetpad + 4,5 meter rijloper + twee meter voetpad aan te leggen. Het is alleen mogelijk om een voldoende breed voetpad aan één kant van de straat te voorzien. In dat geval komt het voetpad aan de kant van de woningen te liggen en is het best 2,20 meter breed, zodat mensen elkaar kunnen kruisen. Aan de kant van de muur is dit minder zinvol, daar is veel minder bestemming.

De blauwe lijn op de afbeelding hieronder is de situatieschets als we voldoen aan de norm van een voetpad van 2,20 meter (aan de kant van de huizen) + een rijloper van 4,5 meter. De blauwe lijn toont de grens van de ruimte die zo wordt ingenomen en toont ineens ook welke beschikbare ruimte er nog over is tot aan de gevels/muur.

De rode lijn op de afbeelding hierboven is de situatie als we, naast het voetpad nog een parkeerstrook zouden voorzien. Je ziet dat de lijn over de perceelsgrenzen van de school en de woningen gaat. Een parkeerstrook over heel de lengte van de straat is dus niet mogelijk. Er kunnen enkel parkeervakken voorzien worden aan het begin en einde van de straat, daar waar de straat breed genoeg is. Op die plaatsen zou ook groen aangeplant kunnen worden om de parkeerstrook duidelijk af te bakenen. Dit is ter hoogte van huisnummer 75.

Langs de muur is er geen ruimte meer voor een volwaardig voetpad. Daar kan een groenstrook komen om te voorkomen dat fietsers te dicht naar de muur gedwongen worden door tegenliggende auto's.

Timing

Januari 2024: verzamelen input bewoners.

Januari – maart 2024: voorontwerp opmaken.

Circa april 2024: tweede buurtvergadering. Het definitieve ontwerp wordt hier voorgesteld aan de buurt.

Zomer: uittekenen van technisch plan - zoeken en aanstellen van een aannemer.

Najaar 2024: derde buurtvergadering samen met de aannemer. Start van de werken.

Vragenronde

Er is in onze straat een groot probleem met parkeren. Op de uren dat de school begint of eindigt is het heel druk. Dit is parkeerdruk die komt van de scholen, niet van de bewoners. Op de rest van de dag is het een heel aangename straat om te wonen, maar tijdens de schoolspits kom je hier als bewoner amper door. Zeker op het smalle stuk van de straat wordt veel fout geparkeerd. Kunnen de scholen in de buurt wat meer verantwoordelijkheid en maatregelen nemen om de parkeerdruk wat te verlichten? Kan de politie niet vaker komen controleren om hardleerse mensen te beboeten?

Het Heilig Graf blijft ouders van schoolgaande kinderen sensibiliseren en aanspreken over correct parkeren en correct afzetten en ophalen van kinderen. Ze merken echter dat verschillende bestuurders hardleers zijn of weinig normbesef hebben.

Stad Turnhout is bewust van de situatie. Dergelijke situaties doen zich voor in iedere schoolomgeving in Turnhout en in andere gemeenten. Dit is een typisch 'spits-gegeven'. De spits zal blijven, dit kunnen we niet oplossen met de heraanleg van de straat. We proberen wel om de gevaarlijke situaties te elimineren. Zo moeten we goed bekijken waar er nog parkeerplaatsen voorzien worden en waar niet, want bij iedere parkeerplaats ontstaat het risico dat er te veel auto's willen gaan staan en dan gaan foutparkeren. Je zal als automobilist nergens anders op straat kunnen stilstaan zonder het verkeer te hinderen Dit zal foutparkeren of dubbel parkeren ontmoedigen.

Stad Turnhout neemt contact met de lokale politie en vraagt om meer controles tijdens de schoolspits. Als bewoner kan je ook steeds zelf contact opnemen met je wijkagent, Peter Baeyens (014 44 33 66).

Aangezien de parkeerdruk in de Apostoliekenstraat al zo hoog is en weinig mensen een eigen garage hebben, zijn de bestaande parkeerplekken heel belangrijk voor de bewoners. De parkeerplaatsen moeten behouden blijven, ook al betekent dit dat er niet meer groen kan komen in de straat.

Het stadsbestuur is hiermee akkoord.

Als bewoner merken we dat er vaak camionettes komen parkeren in onze straat. Die zijn groter en breder dan auto's en maken het voor andere automobilisten nog moeilijker om een plek te vinden. Omwille van hun grootte parkeren ze vaak ook deels op de stoep, die al zo smal is.

Zodra een voertuig niet binnen een parkeervak staat, is de chauffeur in overtreding. Bij de heraanleg kunnen we de parkeervakken aanduiden met lijnen zodat elke chauffeur beter kan zien of zijn/haar wagen nog op de bewuste plek kan staan.

Meestal schilderen we in een woonstraat bewust geen parkeervakken, omdat dan ook kleine auto's een grote parkeerplaats innemen. Als er geen vakken geschilderd zijn, kunnen kleine auto's dichter bij elkaar staan en kunnen er meer auto's staan. Maar we volgen de expliciete vraag vanuit de buurt om hier wel parkeervakken aan te duiden.

Waar kunnen wij, als bewoner, parkeren tijdens de eigenlijke heraanleg?

Er zal een fase zijn waarin je niet in je straat zult kunnen parkeren, maar we maken afspraken met de aannemer om ervoor te zorgen dat deze periode zo kort mogelijk is. Tijdens de derde bewonersvergadering (zal in het najaar zijn) komt de aannemer mee om je praktische uitleg te geven en de impact van de werken uit te leggen. De aannemer zal altijd moeten garanderen dat je in en uit je huis kan, maar parkeren zal een tijdje moeilijker zijn. Dit wordt samen met hem bekeken en toegelicht. De werfleiders en aannemers zijn heel aanspreekbaar, je zal hen altijd kunnen vragen of je op een bepaald moment wel of niet zal kunnen of mogen uitrijden.

Als bewoner heb je recht op een bewonerskaart voor gratis parkeren op straat. Met die kaart kan je bijvoorbeeld ook gratis parkeren op parking Technico.

Zullen bewoners met een garage er nog in kunnen?

Ja, het ontwerpteam brengt de exacte locatie van alle garages in de straat in beeld en zal het ontwerp zo maken dat je als eigenaar in de toekomst gegarandeerd in je garage kan. Alleen tijdens de werken zelf zal dit een tijdje moeilijker zijn.

Mensen die wonen aan de smalste stukken van de straat, aan de kant van de muur, zullen geen stoep voor hun deur hebben. Komen zijn dan recht op de straat uit als ze hun deur buiten stappen?

Nee, dat is niet de bedoeling. Je kan het vergelijken met de Eigenaarsstraat. Er is een zone voor je deur om veilig buiten te stappen en waar je bijvoorbeeld ook je afvalcontainers zal kunnen zetten.

Zou de verkeerdrukke in onze straat afnemen als de rijrichting omgedraaid zou worden?

We hebben deze optie bestudeerd, maar als je zo een ingreep zou doen, dan is er ook altijd een impact op de straten in de omgeving. Als we dit zouden doorvoeren, dan loopt de heraanleg van de Apostoliekenstraat grote vertraging op omdat we wijzigingen zouden moeten doorvoeren in de omliggende straten.

Het ontwerp van de Apostoliekenstraat zal wel zodanig zijn dat er in de toekomst ook in de andere richting gereden kan worden, moest dat ooit beslist worden.

Is het een optie om een schoolstraat te maken van de Apostoliekenstraat?

Een schoolstraat betekent dat de straat afgezet wordt voor gemotoriseerd verkeer tijdens de spitsuren van de school. Als we dat doen moeten we ook de impact op de omliggende straten bekijken. Dit zullen we bestuderen los van de heraanleg van de straat. Het heeft namelijk geen impact op de planning van de heraanleg; dit is een maatregel dit op elk moment ingevoerd kan worden.

Kan er een spiegel komen op de hoek van de Apostoliekenstraat en de Graatakker? Want als bestuurder zie je amper iets als je die bocht wilt nemen.

Als stadsbestuur mogen we niet zomaar spiegels plaatsen op het openbaar domein. Het wordt zelfs volledig afgeraden door hogere overheden. Spiegels geven immers een vals gevoel van veiligheid en geen volledig beeld op een rijbaan of kruispunt. Wanneer weggebruikers het beeld in de spiegel te veel vertrouwen, is de kans groot dat ze niet alles gezien hebben van wie er effectief op straat is. Hierdoor zijn in het verleden al verschillende zware en zelfs dodelijke ongevallen gebeurd.

Komt er een borduur aan de stoep? Anders vrezen we dat mensen op de stoep zullen parkeren.

Ja, hier komt een duidelijk verhoogd voetpad om het van de rijbaan te scheiden.

Kan de muur van het Heilig Graf afgebroken worden?

Daarover heeft de directie van het Heilig Graf gesproken met Erfgoed Vlaanderen. Dat mag niet. De directie heeft niet de vrijheid om zelf beslissingen te nemen over die muur. De school moet de muur zelfs restaureren daar waar ze de poort verplaatst hebben. De muur is in slechte staat, maar na de restauratie van het schoolgebouw moet de muur wel terug heropgebouwd worden volgens de dienst Erfgoed. De schooldirectie verwacht niet dat deze heropbouw zal starten voor de aanleg van de straat.

De erfgoedwaarde van de school en van de muur is een gegeven feit waarmee we het moeten doen in de Apostoliekenstraat. We kunnen niet ontwerpen vanop een leeg blad. We moeten rekening houden met de school en met de woningen die er zijn. Dit is eigen aan leven in een compacte wijk van een stad.

Wat we wel kunnen doen is een smalle groene strook voor de muur aanleggen. Dat laat de breedte van de straat net nog toe. Deze groenstrook zou meerdere functies hebben:

- Buffer zodat fietsers niet tegen de muur rijden. De aanleg van die groenstrook wordt zo uitgewerkt dat het geen slijkstrook wordt waarop fietsers kunnen uitglijden.
- Geeft een natuurlijk effect aan de muur;
- Creëert een koeler effect als de zon op de muur schijnt;
- De groenstrook komt op hetzelfde niveau als de straat, waardoor regenwater in dit plantvak kan stromen om te infiltreren

We hebben in de Apostoliekenstraat vaak te maken met wateroverlast. Het midden van de straat ligt hoger dan de stoeprand waardoor regenwater zomaar onze kelder binnenstroomt. Als de reinigingswagen voor de kolken door onze straat rijdt, kan hij zijn werk niet doen omwille van de geparkeerde auto's.

Het niveauverschil tussen het midden van de rijbaan, de kolken en de stoep wordt mee bekeken in het nieuwe ontwerp van de straat. De afwatering moet optimaal zijn.

Besef dat overstromingen niet te wijten zijn aan één iemand, aan één straat of aan één organisatie. Overstromingen zijn er omdat we allemaal samen niet genoeg water infiltreren. Iedereen is verantwoordelijk voor water. Alleen door zelf lokaal water te laten infiltreren, kunnen we ervoor zorgen dat straten niet, of minder vaak, onder water komen te staan. Dat er water in de kelders staat ligt niet aan de riolering in de straat, maar wel aan het feit dat er nu niet genoeg water infiltreert in de bodem en het afstroom richting de Apostoliekenstraat. Alleen door regenwater op te vangen dáár waar het valt kunnen we wateroverlast op een ander plek voorkomen en verminderen.

Waarom wordt het riool in onze straat niet vernieuwd?

De riolering wordt niet vernieuwd omdat ze nog in orde is. Het riool is gecontroleerd geweest en kan nog jaren mee; er zijn andere straten in Turnhout waar een nieuw riool wél nodig is.

Dit betekent wel dat er momenteel nog geen gescheiden riolering komt in de Apostoliekenstraat. Op termijn zal heel Turnhout gescheiden riolering krijgen, maar omdat het riool nu nog in orde is, hebben we als stadsbestuur een keuze moeten maken. We hebben als stad de keuze gemaakt om de Apostoliekenstraat nu al te vernieuwen in plaats van nog enkele decennia te wachten tot we het riool mee moeten vervangen.

De rioolaansluitingen worden wel mee vernieuwd, wat het probleem met de verzakkingen in de straat zal oplossen.

Wat kan er qua ontharding?

Niet veel, aangezien de beperkte vrije ruimte gebruikt zal worden om parkeerplaatsen te houden. We zullen de parkeerplaatsen wel met een ander materiaal aanleggen zodat op die plekken wel water kan infiltreren.

Langs de muur met de school komt er wel een groenstrook waar water kan infiltreren en die wat kleur zal brengen.

Volgens een bewoner is de straat op haar smalste deel zelfs niet breed genoeg voor wat jullie ontwerp voorstelt: 2,20 + 4,5 meter. Volgens zijn berekeningen is de straat op haar smalste deel maar zes meter breed.

We zullen de metingen opnieuw doorvoeren vooraleer we aan het ontwerp beginnen.

Vraag van Stad Turnhout aan de bewoners:

Halverwege de straat is een onbewoond perceel met gras. Daar is duidelijk waar de perceelsgrens loopt in dit deel van de straat. Bij de huizen is het aangelegd tot tegen de gevels, dus over de perceelsgrens. We vragen aan de bewoners van die huizen of we het nieuwe voetpad ook opnieuw mogen aanleggen tot tegen de gevels. Zo vermijden we dat de bewoners die strookjes zelf moeten beklinken.

De eigenaars in kwestie zijn niet aanwezig op de bewonersvergadering, maar de burens beloven de vraag door te spelen.

Kunnen we nog wijzigingen vragen bij de volgende buurtvergadering, wanneer het ontwerp voorgesteld zal worden?

Alleen wijzigingen op perceelniveau zullen dan nog mogelijk zijn. De grote lijnen zijn uitgezet, daarvoor dient deze eerste vergadering.

Samengevat: de grote principes voor de nieuwe Apostoliekenstraat zijn:

- Er komt een voldoende brede stoep aan de zuidkant.
- Bij de woningen aan de noordkant wordt een strook voorzien waardoor geen verkeer rakelings langs de voordeur kan rijden.
- De kant van de school wordt groener.
- De parkeerplaatsen blijven behouden en waar mogelijk afgebakend met groenvakken.
- De kasseien verdwijnen.
- Er wordt een duidelijke, veilige oversteekplaats aangelegd aan de schoolingang.
- Bij de aansluiting met de Graatakker is er extra aandacht voor fietsers van en naar de Grimstedestraat.

Volgende stappen

De volgende buurtvergadering zal rond de paasvakantie zijn. Je krijgt daarvoor op tijd een uitnodiging in je brievenbus. Tijdens die vergadering zal het definitieve ontwerp van de straat worden voorgesteld.

Heb je ondertussen vragen over de heraanleg van deze straat? Dan kan je steeds terecht bij de dienst Mobiliteit van Stad Turnhout (mobiliteit@turnhout.be of 014 44 33 93)

